

KÖZÖS SZABÁLYOZÁSRA TETT JAVASLATOT AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG – LASSÚ FOLYAMAT LEHET A GARANTÁLT JÖVEDELEM EGYSÉGESÍTÉSE

Csínján kell bánni az európai minimálbérrel

Egységesítené Brüsszel a minimálbér kiszámításának mechanizmusát az Unió tagállamaiban – az erről szóló kezdeményezés jelenleg közvitén van. A Krónikának nyilatkozó szakemberek szerint csínján kell bánni az európai minimálbérrel.

» BÁLINT ESZTER, BÍRÓ BLANKA

Megközelítené a 2000 lejt a romániai minimálbér, ha érvénybe lépne az Európai Bizottság által január közepén hathetes közvitéra bocsátott javaslat. A brüsszeli testület első körben a társadalmi partnerekkel, vagyis a szakszervezetekkel és a munkáltatói szövetségekkel egyeztetve a kezdeményezésről, amelynek célja „méltányos minimálbért biztosítani az EU-ban dolgozó alkalmazottaknak”. A bizottság közlése szerint jelenleg csak meghallgatják az érintett feleket. „Tudni akarjuk, hogy a társadalmi partnerek úgy gondolják-e, hogy európai uniós szintű fellépésre van szükség” – áll a hivatalos tájékoztatásban. A dokumentum leszögezi ugyanakkor, hogy a közvitén levő javaslat nem egy egységes minimálbért írta elő, ami azonos szintű lenne az EU valamennyi tagállamában. „Nem szerepel a tervek között egységes európai uniós minimálbér bevezetése. A tagállamok hagyományaihoz igazodva, saját hatáskörben, elsősorban a munkaadói és munkavállalói képviseletek alkufolyamata során kell meghatározni a méltányos minimálbér mértékét” – idézte a Magyar Nemzet Ursula von der Leyent, az Európai Bizottság elnökét, aki azt is kiemelte, hogy a minimálbér összegének garantálnia kell a megfelelő megélhetést, szerepet kell vállalnia a szegénység felszámolásában, mindezt a versenyképesség és a munkaerőpiacok figyelembevételével.

A kezdeményezést amúgy többnyire a szocialisták karolták fel: Romániában például a Szociáldemokrata Párt (PSD) indított nyilvános petíciót, hogy a tagállamok nettó átlagbéreinek a 60 százalékában határozza meg az EU az országos minimálbért. Az első aláíró a PSD ügyvivő elnöke, Marcel Ciolacu volt. „Olyan összefüggésben, hogy a jelenlegi kormány megakadályozta a minimálbér emelését, gyerekek, kötelezzük ezzel az európai kezdeményezéssel arra, hogy megtegye” – fogalmazott az ellenzékbe szorult alakulat ideiglenes vezetője.

A most zajló uniós szintű társadalmi konzultáció keretében elhangzó válaszokat fi gyelembe véve várhatóan tavasszal újabb hathetes konzultációt indít az Európai Bizottság, és minden valószínűség szerint a nyár folyamán fogják előterjeszteni a konkrét jogszabálytervezetet, amiről az Európai Tanács és az Európai Parlament dönt majd.

Jelentős növekedést hozna

Amennyiben valóban a nettó átlagbér 60 százalékában határoznák meg

Zavart okozott? Winkler szerint az építőipari minimálbér nem váltotta be a reményeket

a tagállami minimálbért, úgy Romániában az jelentős növekedést eredményezne. Az Országos Statisztikai Intézet (INS) legfrissebb, 2019 novemberére érvényes adatai szerint a nettó átlagbér 3200 lej, így a minimálbér nettó 1920 lejre nőne, ami azt jelentené, hogy a munkáltatónak 3337 lejbe kerülne a kormány által garantált legkisebb fizetések biztosítása. Mint ismeretes, 2020 januárjától a bruttó minimálbér 2230 lej, ám ebből az alkalmazott mindössze 1346 lejt visz haza.

Jelen pillanatban meghaladja az egymilliót azoknak a romániai alkalmazottaknak a száma, akik minimálbérért dolgoznak napi nyolc órát.

Nem jótékonyosság

„Csínján kell bánni” az európai minimálbérrel, ez egyelőre csak egy lassú folyamat kezdete, nem valószínű, hogy a következő években megvalósul ez a gyakorlat” – szögezte le megkeresésünkre Winkler Gyula. Mint az RMDSZ európai parlamenti képviselője rámutatott, zajlanak erről a tárgyalások, megfogalmazódtak javaslatok, de ez is egy a számtalan vita közül, amiben vita van az EP-ben. Az Európai Unió tagországaiban ugyanis a szociális rendszerek különféle hálózata működik, más az egészségbiztosítás, a munkanélküliségi segély vagy a minimálbér rendszere, talán csak az a közös bennük, hogy bürokratikusak, drága a működtetésük, illetve hogy a nyugdíjrendszer minden tagországban bajban van. A minimálbér gyakorlata azonban nem általános, olyan tagországok is vannak, ahol egyáltalán nincs sem általános, sem ágazati legkisebb kötelező fizetés.

Winkler kiemelte: nem kell azt hinni, hogy bárki az EP-ben jótékonyági megfontolásból védi a kelet-európai munkavállalók jogait, önzetlenül szeretnék, hogy többet keressenek. „A háttérben komoly gazdasági okok húzódnak, hiszen az utóbbi időben a munkaerő szabad áramlása sok feszültséget keltett – irányított rá a figyelmet Winkler Gyula. Felidézte egyúttal: a Brexit egyik oka is

az volt, hogy az angol szavazók a kelet-európai bevándorlókat vádolták, hogy nincsenek munkahelyek, és alacsonyok a fizetések. Legutóbb pedig Németországban alakult ki vita a kelet-európai tehergépkocsi-vezetők miatt, mert míg a német sofőr 3000 eurót kér, egy romániai vagy bolgár, megelégszik a harmadával, és Nyugaton is vállal munkát, elveszi a piacot – mutatott rá a képviselő. Ezért meglátása szerint az érdek az lenne, hogy legyen minden országban minimálbér, és legyen egy európai minimum, ez irányba fogalmazódjon meg egyfajta uniós nyomás. Winkler Gyula emlékeztetett ugyanakkor, hogy erről már évek óta tárgyalnak a szociális Európa címszó alatt. A szociális háló tagállami kompetencia ugyan, de az EU azzal érvel, hogy kohézióra van szükség, mert ha a tagországok között eltérő a fejlettségi szint, az komoly gondokat okozhat.

Az olcsón van a lényeg

„Felvetődik a kérdés, hogy Romániában miként lehet egy európai szintű minimálbért életbe ültetni, ezt azért óvatosan kell kezelni, mert a bérek szintje többek között a munka termelékenységéhez is kötődik” – szögezte le Winkler Gyula. Hozzáfűzte: több mint tíz évvel az ország EU-s csatlakozása után még mindig az olcsó munkaerő a versenyképességi elem Romániában, közben pedig a szakképzett munkaerő elmegy külföldre. „Ezt így nem lehet fenntartani, hiszen egy évtized alatt alig javult a termelékenység, a technológia. A külföldi beruházók nem a csúcstechnológiát hozzák az országba, hanem az olcsó munkaerőt használják ki” – hangsúlyozta a gazdasági szakember. Példaként említette, hogy a Renault sem a fejlesztéskutatást hozza az országba, hanem az összeszerelést, közben a csúcstértekű munkaerő, a mérnökök, az informatikusok külföldre mentek. „A kivándorlás mértéke ma már drámai, és nemcsak a szakképzetlenség, az eperszedők mentek el” – részletezte a képviselő. Kitért egyúttal arra is, hogy a szociáldemokrata kormány

úgy próbált nyomást gyakorolni a magánszférában a munkaadókra, hogy a közsférában növelte a béreket, de ez hosszú távon nem működik. Adminisztratív intézkedésekkel nem lehet tovább lépni ezen a területen, hiszen szabályozásra szükség van, de ha az nem a valós alapokon nyugszik, akkor csak bürokráciát eredményez, és akadályozza a gazdaság fejlődését – tette hozzá Winkler, aki szerint az építőipari minimálbér emelése is zavart okozott, abban bízva lépték meg, hogy hazajönnek külföldről az építőipari munkások, de az intézkedés nyomán megdrágult az építkezés, eltorzult az iparág. Winkler Gyula ugyanakkor arra is kitért, óvatosan lehet elmozdulni azokon a területeken, melyek a tagállamok hatásköréhez tartoznak, mert a szociális rendszer nemcsak a gazdasághoz, hanem a hagyományokhoz is kötődik, például Keleten más a munka- és a szervezési kultúra, mint Nyugaton. Másrészt azt javasolja, hogy ha az EP tematizálja ezt a kérdést, véleménye szerint csatlakozni kell a vitához, a munkáltatói és a munkavállalói szövetségeknek is állást kell foglalniuk ebben a kérdésben. „Aktívabban kell hogy legyenek a hazai szervezetek, hiszen az EU hetente tesz fel honlapjára különböző kérdőíveket, ám Romániából ezekre igen kevés válasz érkezik” – szögezte le.

Nem lehet erőltetni?

Nem lehet a gazdaságra ráerőltetni a minimálbér-emelést – vallja eközben Édler András, a Kovászna Megyei Kereskedelmi és Sporkamara elnöke. Mint a Krónika megkeresésére kifejtette, a vállalkozó magára marad egy versenykörnyezetben, amelybe mesterségesen beavatkozik az állam. „Minden cégnek megvannak a számításai, hogy versenyképes terméket tudjon előállítani, és megmaradjon a piacon. Kiszámolja, mennyibe kerül az alapanyag, a különböző szolgáltatások, és az alkalmazott bére szintén árképző tényező. Ha kívülről mondják meg neki, hogy kétszer annyi fizetést kell adnia, mint amennyi neki belefér, a vállalkozások egy része csődbe megy, mert nem tudja a termékét, a szolgáltatását olyan áron kínálni, amennyiért a piac meg is veszi” – részletezte a gazdasági szakértő. Hozzátette, az állam ilyen esetekben nem ajánlja fel, hogy megvásárolja a terméket, ami másfélszer annyiba kerül a mesterségesen megemelt bérek miatt, tehát a vállalkozó magára marad.

Édler András ugyanakkor úgy véli, a vállalkozók tudják, hogy csak akkor tudják a céget működtetni, ha megfelelő szakemberek vannak, hiszen egyedül nem tudnak termelni, profitot előállítani, ezért igyekeznek a lehetőségeikhez mértén megfizetni az alkalmazottaikat. „De csak olyan mértékben, ami a termék, a szolgáltatás versenyképes árába még belefér” – fogalmazott a szakember.

» Az Országos Statisztikai Intézet (INS) legfrissebb, 2019 novemberére érvényes adatai szerint a nettó átlagbér 3200 lej, így a minimálbér nettó 1920 lejre nőne. 2020 januárjától a bruttó minimálbér 2230 lej, ám ebből az alkalmazott mindössze 1346 lejt visz haza.